

Nafana'an no faloco' ato rakat maainiini no pasawali a Pangcah

討論過程與心得——海岸阿美語

海岸アミ語の討論についての経過と感想

My Afterthought of the Discussions about the Language of Coastal 'Amis

文 | Ofad Kacaw 陳金龍 (政大版九年一貫族語教材海岸阿美語編寫組主編)

I'ayaw noni 49 a rekad no Yencyaw ka ainiini to fenek no finacadan i, pakayni to focacing a rayray to tilid no mita o Pangcah, na patalahekal ko kalaliyan to “o” ato “u” a focacing i, polong malapasifana'ay to caciyaw no mita a singsi ato misangaay to malocodad a tamdaw i, mangalef o pasifana'ay i pitilidan sa honihoni sa makera ko pilicay no minanamay a maohot ko faloco' nangra.

O rakat a minanam to rayray a tilid no Pangcah

Satapang mifana' kako to focacing a tilid no Pangcah i, itiya i 1986 mikapot ci Afanan singsi misanga to citing no Pangcah, irakat no tayal maaini kami ci Afoan fokesi ato ci Samohwan fokesi to pakayniay kasadak to no “u” a ngiha, o sowal nangra itiya i, no misiyakayay to i Tokay a caciyaw sa, saka misanga' sato to citing itiya, awaay masadak ko “u” a tilid, sacecay sa o “o” ko matiliday. Orasaka, itiya sato i 1996 a mihecaan misanga' kako to “O codad no Pangcah” sanay a codad, tayra kako milicay ci Howan micinan singsi, pasowal sa, ano awa ko papinang nira to tatodong no sowal,

在《原教界》49期「原語論壇」中，有關阿美語書寫符號「o」和「u」的爭議一文獲刊載後，由於族語教師在教學上過去經常受到學生質疑，因此該文的出現深受全國從事族語教學之教師及編輯教材者的關注。

阿美語書寫系統的學習經過

個人第一次認識阿美語書寫系統是於1986年參與方敏英 (Virginia A. Fey) 編輯阿美語字典 (Amis Dictionary) 時，參與編輯的宋正清與張天成兩位牧師討論「o」中後元音和「u」後高元音互為自由變體的現象，認為那是年輕一代來到都會區所發生的變音現象而採用單一「o」符號編寫詞典。故，筆者於1996年個人編寫阿美語初級讀本 (O codad no Pangcah) 時，乃請黃美金教授指導，她建議課文內無辨義作用之符號採單一使用即可。故，個人選擇較為通用的符號

hacecay han ko tilid sa. Saka pasadak sato kako to codad i, edeng o “o” ko masadakay.

Malasakatayal ato fana’ no tireng

Toni kalaw “^” sakedec to saparefang to tilid, itini i faco no tilid, ano tengilen iraay aca kamoko’ kahemaway sakedec a ngiha, nika itini i fangcal codad ato i radiw caay ka parefang, itira sa i pali’ayawan a sowal a papinang to kaca kalecad nira. Itini i 2007 a mihecaan maainiini kami tatosa aci akiyo singsian to pakayniay i kalaw a tilid, o sowal nira, mimanay kita mitongal malasakarawraw no minanamay, itira han i pali’ayawan pasowal aka to pitongal saan ko sowal nira. Pakayniay toni “e” parefangen to a mitilid, o sakalahoday a pasifana’, matatodong to rayray a pangiha. O roma sasowalen i, o tilid no mita o Pangcah, o makakitikingay ko tilid, nikawrira o “ho” ato “to” caayay ko kaikoray a fiting, “ho” hananay mateli i kaikor no dademakay, sapalimaema’ ato sapinaay; oni to a “to” mahaenay to, o sakacipinang palaed to faco no caciyaw ato kaikor no dademakay, sapalimaema’ anca i i ka’ayaw no matatiedipay, ano pakafiten i kaikor malafiting no kaikoray caayay to pidoedo to faco a pangiha to CVC [C] VC... sanay.

O kahatala’an niyam

So’elin to nengneng han i ka’ayaw ko kaainiini to pakayniay i tilid ato pangiha, no mako teked aca a faloco’, pakaynien i fenek no caciyaw a sowal a minengneng, sacecayen to ko pisa’osi pitilid ato pangiha to focacing a tilid, ko nanay ko Ciyaw-i-po kalamkamen pasadak ko sapangihia a codad ato faco no caciyaw a codad, ta ira to ko taadoan a codad no pasifanaay a singsi.

「o」來表示之。

個人的認知與應用

至於喉塞音「^」的插入，在阿美語詞彙結構中，實際上發音時都有輕微、短促的喉塞音，過去聖經及詩歌本中均無標註，只在導讀說明發音差異性。2007年與黃東秋教授討論喉塞音「^」的插入時，他建議為了不讓學習者產生學習困擾，僅於導讀說明而不增加符號做為原則。至於弱化音「e」，乃主張書寫字母 e 應標記出來，理由是教學方便，符合音節概念。其次，阿美語雖以附加法為主要構詞方法，但是，「ho」和「to」非為後綴詞，「ho」通常置於動詞、形容詞、否定副詞之後；「to」主要用於句型結構中之格位標記以及置於動詞、形容詞或名詞重疊之前，如依附詞彙當後綴詞，有違詞形語音模式CVC [C] VC……。

我們的期待

綜觀以上讀寫符號之應用與拼寫方式的爭議，個人主張從語言學的理論觀點，統整讀寫符號應用與拼寫方式，更希望教育部早日出版原住民族語音學及語法結構書籍，讓族語教師於教學上有所依循。◆

